

Protest tržaškega ljudstva spričo kršenja demokratičnih pravic, zapiranja protifašističnih bor- cev in zaviranja gospodarske obnove

Ze pred dnevi so antifasiščne demokratične organizacije Trsta predložile zavezniški vojaški upravi memorandum s 8 točkami, s katerimi so zahtevale čimprej izboljšanje življenjskega položaja tržaškega ljudstva, zvišanje plač delavcem in nameščenim, pojasnilo glede zadnjih grotnic protifašistov in, da zavezniške vojaške oblasti opuste razveljavljanje demokratičnih ustanov, ki so zrasle iz ljudske volje. V zadnjih dneh pogajanja med zavezniškimi vojaške uprave in delegati protifašističnih demokratičnih organizacij ni prišlo do nikakega konkretnega sporazuma, oziroma so predstavniki zavezniške vojaške uprave pristali na to, da

bodo čimprej vzele v pretra vprašanja, ki se tičejo izboljšanja gospodarskega in življenjskega stanja tržaškega ljudstva in povznanja plač vsem delavcem in nameščenim. Glede aretacij in demokratičnih ustanov, so odgovorili, da to ni v njihovi kompetenci.

Zaradi tega so napovedale antifasiščne demokratične organizacije v Trstu sporazumno s strokovnimi organizacijami v znamenje protesta splošno 24 urno stavko, ki se je pričela večeraj ob 24. uri.

Agitacijski odbor ASIZ je malo prej izdal proglas, v katerem je Tržačanom takole razložil razloge stavke in jih pozval k njej:

Poziv k stavki in njena utemeljitev

Tržačani! Tragični položaj tržaškega ljudstva se dan za danom slabša.

Povzeli smo sodelovanje naših demokratičnih organov; kakoli smo na izboljšanje položaja glede proračuna in plač.

Naša volja do sodelovanja in volja do izboljšanja gospodarskega položaja prebivalstva se erodira iz starih zahtev, vsebovanih v osmih točkah spomenika, ki smo jo predložili koncem preteklega tedna. Od

govarjajo nam z razoblastitvijo in s sistematično ukinitvijo naših demokratičnih organov.

Naše socialne pridobitve so s tem onemogočene. Položaj prehrane se je poslabšal. Nobene gotovosti ni glede plač. Rezultat: brezposelnost in glad.

Se ved: Avetirajo se brez vroka in se pridružujejo v zapirih, ne da bi se o tem tako pojasnilo, zmanj bori za svobodo, med katerimi je pošten, odločni protifašist

120.000 ljudi zapustilo delo Prezir reakcionarnim stavkokazom, bedn.m ostankom fašizma!

Ze prvih poročil je razvidno, da je danes stavkalo okoli 150.000 delavcev. To je veličasten dokaz moči tržaškega ljudstva, ki je ustalo v obrambo svojih demokratičnih in v obrambo svojih gospodarskih zahtev.

Udeležba pri stavki ni mogla polniti večje neprisiljenosti in večjega razumevanja. Disciplinirani stavkarji so res vredno pobudili.

Le nekateri uradniki nekaterih višjih podjetij se ponovno poklanjajo svoj reakcionarni značaj in svojo udanost osvojenemu fašističnemu režimu.

Mislno namreč nekateri nameščenci pri pošti in brzojavah, telefoniji, bančnikih, nameščenci pri avtorizacijah, kakor tudi ravnanje tržaškega Lloydja. Mnogiča reakcijske sile gleda v pretrm in v oči, ki zakrivajo fašiste in ima namen ravnati z njimi kot s sovražniki, ki skušajo razbiti enotnost italijanskega in slovenskega ljudstva, ki skušajo razbiti demokratični protifašistični blok, ki skušajo obnoviti osvojenost oblike fašističnega vladanja.

Tržačani! Pokažite z našo enotnostjo, da hočemo:

1. razbiti in ojačati naše demokratične ustanove, ki smo si jih pridobili v težkem boju o ilegalni dobi in za časa vstaje. Edino te ustanove jamčijo dobrobit, svobodo in mir našega mesta.

2. doseči takojšnjo izpustitev avtoriziranih protifašistov, med katerimi je junaški protifašist in demokrat Jurij Jaksetič, iz zaporov.

3. Ojačati in braniti italijansko-slovensko bratstvo, ki je potrebno pogoj za uničenje ostankov fašizma.

4. Zavezništvo človečanske življenjske pogoje naših delavcev.

Z največjim obsojanjem moramo ugotoviti, da se je fašistični izročilnik, Manifesto in ravnanje J.R. D.A., ki ga izpostavljamu preziruje vseh demokratov, poskušali zavezniške vojaške policije in dal zapreti dva stavkajoča.

Drugi splošnega obsojanja vredni primer se je zgodil v gledališču Verdi, kjer se je fašistični pravnik Antončič poskušal zavezniške vojaške policije in dal gledališče zopet odpreti.

Gorje izdajalcem ljudstva!

Tržačani! Pokažite z našo enotnostjo, da hočemo:

1. razbiti in ojačati naše demokratične ustanove, ki smo si jih pridobili v težkem boju o ilegalni dobi in za časa vstaje. Edino te ustanove jamčijo dobrobit, svobodo in mir našega mesta.

2. doseči takojšnjo izpustitev avtoriziranih protifašistov, med katerimi je junaški protifašist in demokrat Jurij Jaksetič, iz zaporov.

3. Ojačati in braniti italijansko-slovensko bratstvo, ki je potrebno pogoj za uničenje ostankov fašizma.

4. Zavezništvo človečanske življenjske pogoje naših delavcev.

Z največjim obsojanjem moramo ugotoviti, da se je fašistični izročilnik, Manifesto in ravnanje J.R. D.A., ki ga izpostavljamu preziruje vseh demokratov, poskušali zavezniške vojaške policije in dal zapreti dva stavkajoča.

Drugi splošnega obsojanja vredni primer se je zgodil v gledališču Verdi, kjer se je fašistični pravnik Antončič poskušal zavezniške vojaške policije in dal gledališče zopet odpreti.

Gorje izdajalcem ljudstva!

Tržačani! Pokažite z našo enotnostjo, da hočemo:

1. razbiti in ojačati naše demokratične ustanove, ki smo si jih pridobili v težkem boju o ilegalni dobi in za časa vstaje. Edino te ustanove jamčijo dobrobit, svobodo in mir našega mesta.

2. doseči takojšnjo izpustitev avtoriziranih protifašistov, med katerimi je junaški protifašist in demokrat Jurij Jaksetič, iz zaporov.

3. Ojačati in braniti italijansko-slovensko bratstvo, ki je potrebno pogoj za uničenje ostankov fašizma.

4. Zavezništvo človečanske življenjske pogoje naših delavcev.

Z največjim obsojanjem moramo ugotoviti, da se je fašistični izročilnik, Manifesto in ravnanje J.R. D.A., ki ga izpostavljamu preziruje vseh demokratov, poskušali zavezniške vojaške policije in dal zapreti dva stavkajoča.

Drugi splošnega obsojanja vredni primer se je zgodil v gledališču Verdi, kjer se je fašistični pravnik Antončič poskušal zavezniške vojaške policije in dal gledališče zopet odpreti.

Gorje izdajalcem ljudstva!

Tržačani! Pokažite z našo enotnostjo, da hočemo:

1. razbiti in ojačati naše demokratične ustanove, ki smo si jih pridobili v težkem boju o ilegalni dobi in za časa vstaje. Edino te ustanove jamčijo dobrobit, svobodo in mir našega mesta.

Jurij Jaksetič, vojni boro za svobodo narodov in za svobodo Trsta. Rastel je za protektorat in se pristo krepijo!

Dovolji!
Demokratične delovne množice, vse ljudstvo je v znamenje protesta odredilo splošno stavko začeti od 24. ure v sredo 18. julija do 24. ure, četrtak, 19. julija.

Meščani, delavci!
Pokazimo vsem, vsemu svetu v tem trenutku, ko trije veliki zavezniški državni razpravljajo o temeljih pravičnega mira, našo združbenost in solidarnost, našo odločno voljo, da se spoštuje vse, kar smo s težkim bojem pridobili.

Pokažimo, da smo v prednjih vrstah vsakokrat, ko gre za demokratično rešitev raznih problemov, Stavka!

Za svobodo in demokracijo, za kruh in delo!

V zgodnjih jutranjih urah so se pričele gromitati okoli teh zidovih nalepljenih letalskih skupine delavcev in meščanov. Živahno in samozavestno so komentirali svoje zahteve in odobravali odločni korak svojega vodstva. Skupine so potem krožile po praznih ulicah, po katerih so danes delali hrup le vojaški avtomobili. V poznih dopoldanskih urah je agitacijski odbor ASIZ izdal prvo poročilo o poteku stavke:

Delavci, to so pošteni prebivalci Trsta, ne bodo pozabili dezertiranja v škodo pravice našega mesta in naše pokrajine in ne bodo odpustili tistim planom nizke vrste, ki s dvopičji in s neumnimi ironijami zasmejujejo njih revščino, njihovo bol, njihovo veličje, neskončne žrtve, ki jih doprinesejo, da pridejo do kruha, do svobode, pravice in razumevanja zase in za svoje otroke.

Na braniku demokratičnega napredka
Otiava, 14. Tass. — Iz drugega letnega kongresa Kanadske slovenske lige, ki je bil v Windsoru v Ontariu, je bila poslana pozdravna poslanica Vseslovenski zvezi v Moskvi, ki je zahvalila za izredno prispevek, ki ga je Zveza dala ideji združitve vseh Slovencev za fašizem nad krutim hitlerizmom in fašizmom. V poslanici izražajo željo, da bi slovenski narodi ostali stredni branik demokratičnega napredka in svobode vseh narodov.

Nadaljnji desetisoči v Trzinu, Miljah, Gorici
Stavka je zajela tudi vse okoliške industrije. Po zadnjih poročilih, ki smo jih prejeli, je stavkalo v Trzinu, Redipolju, Pterici, v Bonah in drugih krajih okoli Trsta čez 14.000 delavcev in nameščenov. V Miljah je stavkalo nad 3000 delavcev. Iz Gorice se ni podrobno poročilo. Stavka poteka mirno. Prišlo ni do nikakega incidenta med stavkajočimi in policijo. Uradniki združenih ladjedelnic so prišli jutraj na delo, kakor so jih delavci pregovorili, da so takoj zapustili delo.

V popoldanskih urah je agitacijski odbor izdal drugo poročilo o stavki.

Zavezniki na Atlantiku
London, 13. VZN. — Admiraliteta je objavila, da so ameriške in druge zavezniške letalske sile na Atlantiku potopile 460 nemških in 60 italijanskih podmornic. Mimo doseženih podatkov, ki so se zbrali tudi iz nemških virov in so jih dali višji nemški častniki, kaže da je bilo iz neznanih vzrokov potopljenih še nadaljnjih 120 podmornic. Na Severnem morju so zajeli 81 podmornice. Vse te podmornice ne štejejo k onim, ki so bile zajete po 18. maju t. l.

V času vojne je bilo preko oceanov 2200 konvojov, ki so šteli skupno 750.000 tovornih ladij. Največji konvoj je šel 167 ladij. 574 ladij je sovražnik potopil, torej po eno ladijo na vsaki 131.

Včasih je bilo po Atlantiku do 700 trgovskih ladij, ki jih je spremljalo po 100 vojnih ladij.

Položaj Japonske
Beograd, 14. Tanjug. — «Wash» pravi med drugim: «Japonski vojniki morajo sedaj vedeti, da ima Japonska dežela samo 2 možnosti: ali se brezopogojno predati ali nadaljevati samostojni odpor. Za to izbiri jim je ostalo zelo malo časa. V zadnjem času se ameriška zračna ofenziva na Japonsko pokazala porast tako po številu letal, ki se uporabljajo pri bombardiranju, in po množini odvrženih bomb kakor tudi po obsegu letalske ofenzive. Pri teh napadih je bilo porušeni in poškodovanih nad 30 japonskih mest, pri čemer je treba všteti tudi velike metropole. Obseg in moč teh napadov sta bila tako velika, da se lahko vzporejajo samo s najtežjimi bombardiranjmi Nemčije. Japonska letalska moč, oziroma to, kar jo od nekega časa ne more upirati ameriški letalski sil. Tudi japonska obramba na kopnem je pokazala, da je zelo slaba. Ostanki japonske brodrova so zbrani, da bi se prestavili zavezniški invaziji. To, da moč japonske brodrova je zelo omejena in ne bo mogla mnogo koristiti Japoncem, še manj bi mogla odbiti zavezniško invazijo.

Italija v vojni z Japonsko
Rim, 16. — Ministrstvo zunanjih zadev je objavilo: «Italijanska vlada se je že pred časom obrnila na Švedsko vlado, ki zastopa naše interese na Japonskem, da preko švedskega diplomatskega zastopnika v Tokiju takoj sporoči japonski vladi uradno izjavo, s katero se Italija s 15. julijem smatra v vojni stanju z Japonsko. O tem so bile že pred obveščene severnoameriška, britanska, sovjetska, kitajska in francoska vlada». Diplomatske zveze med Italijo in Japonsko so bile prekinjene že meseca septembra 1943.

Utrjevanje ljudske oblasti
Smisel in vsebina ljudske demokracije sta v tem, da oblast je v rokah ljudstva. Ljudska demokracija mora razbiti ljudstvo sredstva in jamstvo, da lahko ubra- ni sebe, demokracijo, narod in državo pred notranjimi in zunanjimi sovražniki, pred domaćim in inozemsko reakcijo. Demokratične pravice mo-

ki temelji na ljudski demokraciji, zrasli iz narodno osvobodilne borbe ljudskih množic naših narodov, je urešila program OF, postavljen in spet 1941 in 1942, oziroma je utirala uklopno pot njegovi naslednji izvedbi.

Novo Jugoslavijo je izvajalo pod Titovim vodstvom jugoslovansko narodno osvobodilno in ljudsko demokratično gibanje, čigar neločljivi, bistveni sestavni del je bila in je Osvobodilna fronta Slovenije.

Novo Jugoslavijo ne izpolnjuje torej samo življenjskih narodnih in demokratičnih težnj našega naroda in naših ljudskih množic — težnji, ki so narekivale osvobodilni fronti Temeljne točke iz leta 1941 in 1942 — temveč predvsem je v ostaja njihova živa, utelešena stvaritev.

Potemakem:

2. Državna korist nove Jugoslavije, vsestranski utrjevanje njene notranje in zunanje moči, krepitev njenih obrambnih sposobnosti je najvišja zapoved za slehernega Slovenca in Jugoslavana.

1. Združitev vseh Slovencev v federalni Sloveniji demokratične in federativne Jugoslavije.

II.
Zgodovinska zmaga nove, demokratične in federativne Jugoslavije.

III.
Ljudska demokracija nove Jugoslavije je živo nasprotje protidemokracije, hegemonističnega, protiljudskega ustroja stare Jugoslavije. Ustroj stare Jugoslavije je neobhodno dovedel do zloma in propada države, ljudske demokracije nove Jugoslavije je v episkopu, junakem, zgodovinsko-tvornem, poletu poveda jugoslovanske narode in njihovo skupno državo v zmago in vstajenje. Zato izpoveduje Osvobodilna fronta:

3. Ljudska demokracija je bistveni pogoj za blaginjo jugoslovanske države. In obratno! Prospe nove, Titove Jugoslavije, je bistveni pogoj za svobodno in srečno bodočnost ljudskih množic, za svobodo, enakopravnost, bratsko enotnost jugoslovanskih narodov.

Varovanje, utrjevanje, po- glabljanje bratstva in enotnosti jugoslovanskih narodov — ene najplemenitejših, najvišjih pridobitev naše narodno osvobodilne borbe — je obvezna za- poved za slehernega državljana.

IV.
V bratstvu in enotnosti jugoslovanskih narodov, ki je v boju na življenje in smrt posvetila s krvjo in življenji naših najboljših sinov in hčera jugoslovanska narodno osvobodilna borba, zre Osvobodilna fronta: z moralnega vidika najlepše in najvišje pridobitve narodno osvobodilne borbe; izraz usodne in naravne povezanosti jugoslovanskih narodov; osnovno jamstvo tako za svobodo in neodvisnost Jugoslavije kot celote, kakor za svobodo in enakopravnost slehernega naroda posebej; pogoj za obstanek in nadaljnji razvoj naše ljudske demokracije, ki po svojem vsebinskem bistvu mora narode zblíževati in družiti.

4. Varovanje, utrjevanje, po- glabljanje bratstva in enotnosti jugoslovanskih narodov — ene najplemenitejših, najvišjih pridobitev naše narodno osvobodilne borbe — je obvezna za- poved za slehernega državljana.

V.
Sovjetska Zveza in njej na čelu ruski narod sta rešitelji in osvoboditelji slovenskega, sta zaščitniki svobode, neodvisnosti in enakopravnosti slovenskih narodov.

6. Osvobodilna fronta se neopustljivo bori proti slehernemu notranjemu vplivu in pojava med našim narodom, iz katerega lahko v korist in v službi tuje imperializma izvira narodno izdajstvo.

7. Osvobodilna fronta pobornik demokratične domovinske ljubezni, se hkrati z vso doslednostjo bori proti sovražnim in sleherni njegovi obliki kajti sovražni izvira po eni strani iz ostalosti, po drugi strani pa je sredstvo najtežje reakcije in imperializma.

8. Osvobodilna fronta pobornik demokratične domovinske ljubezni, se hkrati z vso doslednostjo bori proti sovražnim in sleherni njegovi obliki kajti sovražni izvira po eni strani iz ostalosti, po drugi strani pa je sredstvo najtežje reakcije in imperializma.

9. Osvobodilna fronta pobornik demokratične domovinske ljubezni, se hkrati z vso doslednostjo bori proti sovražnim in sleherni njegovi obliki kajti sovražni izvira po eni strani iz ostalosti, po drugi strani pa je sredstvo najtežje reakcije in imperializma.

10. Osvobodilna fronta pobornik demokratične domovinske ljubezni, se hkrati z vso doslednostjo bori proti sovražnim in sleherni njegovi obliki kajti sovražni izvira po eni strani iz ostalosti, po drugi strani pa je sredstvo najtežje reakcije in imperializma.

11. Osvobodilna fronta pobornik demokratične domovinske ljubezni, se hkrati z vso doslednostjo bori proti sovražnim in sleherni njegovi obliki kajti sovražni izvira po eni strani iz ostalosti, po drugi strani pa je sredstvo najtežje reakcije in imperializma.

12. Osvobodilna fronta pobornik demokratične domovinske ljubezni, se hkrati z vso doslednostjo bori proti sovražnim in sleherni njegovi obliki kajti sovražni izvira po eni strani iz ostalosti, po drugi strani pa je sredstvo najtežje reakcije in imperializma.

13. Osvobodilna fronta pobornik demokratične domovinske ljubezni, se hkrati z vso doslednostjo bori proti sovražnim in sleherni njegovi obliki kajti sovražni izvira po eni strani iz ostalosti, po drugi strani pa je sredstvo najtežje reakcije in imperializma.

14. Osvobodilna fronta pobornik demokratične domovinske ljubezni, se hkrati z vso doslednostjo bori proti sovražnim in sleherni njegovi obliki kajti sovražni izvira po eni strani iz ostalosti, po drugi strani pa je sredstvo najtežje reakcije in imperializma.

15. Osvobodilna fronta pobornik demokratične domovinske ljubezni, se hkrati z vso doslednostjo bori proti sovražnim in sleherni njegovi obliki kajti sovražni izvira po eni strani iz ostalosti, po drugi strani pa je sredstvo najtežje reakcije in imperializma.

16. Osvobodilna fronta pobornik demokratične domovinske ljubezni, se hkrati z vso doslednostjo bori proti sovražnim in sleherni njegovi obliki kajti sovražni izvira po eni strani iz ostalosti, po drugi strani pa je sredstvo najtežje reakcije in imperializma.

17. Osvobodilna fronta pobornik demokratične domovinske ljubezni, se hkrati z vso doslednostjo bori proti sovražnim in sleherni njegovi obliki kajti sovražni izvira po eni strani iz ostalosti, po drugi strani pa je sredstvo najtežje reakcije in imperializma.

18. Osvobodilna fronta pobornik demokratične domovinske ljubezni, se hkrati z vso doslednostjo bori proti sovražnim in sleherni njegovi obliki kajti sovražni izvira po eni strani iz ostalosti, po drugi strani pa je sredstvo najtežje reakcije in imperializma.

19. Osvobodilna fronta pobornik demokratične domovinske ljubezni, se hkrati z vso doslednostjo bori proti sovražnim in sleherni njegovi obliki kajti sovražni izvira po eni strani iz ostalosti, po drugi strani pa je sredstvo najtežje reakcije in imperializma.

20. Osvobodilna fronta pobornik demokratične domovinske ljubezni, se hkrati z vso doslednostjo bori proti sovražnim in sleherni njegovi obliki kajti sovražni izvira po eni strani iz ostalosti, po drugi strani pa je sredstvo najtežje reakcije in imperializma.

21. Osvobodilna fronta pobornik demokratične domovinske ljubezni, se hkrati z vso doslednostjo bori proti sovražnim in sleherni njegovi obliki kajti sovražni izvira po eni strani iz ostalosti, po drugi strani pa je sredstvo najtežje reakcije in imperializma.

22. Osvobodilna fronta pobornik demokratične domovinske ljubezni, se hkrati z vso doslednostjo bori proti sovražnim in sleherni njegovi obliki kajti sovražni izvira po eni strani iz ostalosti, po drugi strani pa je sredstvo najtežje reakcije in imperializma.

23. Osvobodilna fronta pobornik demokratične domovinske ljubezni, se hkrati z vso doslednostjo bori proti sovražnim in sleherni njegovi obliki kajti sovražni izvira po eni strani iz ostalosti, po drugi strani pa je sredstvo najtežje reakcije in imperializma.

24. Osvobodilna fronta pobornik demokratične domovinske ljubezni, se hkrati z vso doslednostjo bori proti sovražnim in sleherni njegovi obliki kajti sovražni izvira po eni strani iz ostalosti, po drugi strani pa je sredstvo najtežje reakcije in imperializma.

Nove naloge - nov program Na ljubljanskem kongresu OF so se izpopolnile Temeljne točke njenege programa - Prva med njimi: Združitev vseh Slovencev v federalni Sloveniji DF Jugoslavije

Pavi kongres Osvobodilne fronte je sprejel naslednjo razširitev temeljnih točk programa Osvobodilne fronte.

I.
Jugoslovanska armada, ustvarjena v narodno-osvobodilni borbi, je kot oborožena pest svobodoljubnih jugoslovanskih narodov pod vodstvom maršala Tita maja in junija 1945 osvobodila vse slovensko ozemlje ter tako izpolnila osnovo med Temelnjimi točkami Osvobodilne fronte, postavljeno na njenem Ustanovnem sestanku 27. aprila 1941.

Osvobodilna fronta, ki je ne glede na razkorenost slovenskega ozemlja združila Slovence v krvavem, štiriletnem, z neizmernimi žrtvami izpolnjenem in fašizmu, proti njemu domačim blazencem, za zmago svobodoljubnih narodov, naglasila zato in z neuničljivo moralno pravico življenjsko zahtevo slovenskega naroda:

1. Združitev vseh Slovencev v federalni Sloveniji demokratične in federativne Jugoslavije.

II.
Zgodovinska zmaga nove, demokratične in federativne Jugoslavije.

III.
Ljudska demokracija nove Jugoslavije je živo nasprotje protidemokracije, hegemonističnega, protiljudskega ustroja stare Jugoslavije. Ustroj stare Jugoslavije je neobhodno dovedel do zloma in propada države, ljudske demokracije nove Jugoslavije je v episkopu, junakem, zgodovinsko-tvornem, poletu poveda jugoslovanske narode in njihovo skupno državo v zmago in vstajenje. Zato izpoveduje Osvobodilna fronta:

3. Ljudska demokracija je bistveni pogoj za blaginjo jugoslovanske države. In obratno! Prospe nove, Titove Jugoslavije, je bistveni pogoj za svobodno in srečno bodočnost ljudskih množic, za svobodo, enakopravnost, bratsko enotnost jugoslovanskih narodov.

Varovanje, utrjevanje, po- glabljanje bratstva in enotnosti jugoslovanskih narodov — ene najplemenitejših, najvišjih pridobitev naše narodno osvobodilne borbe — je obvezna za- poved za slehernega državljana.

IV.
V bratstvu in enotnosti jugoslovanskih narodov, ki je v boju na življenje in smrt posvetila s krvjo in življenji naših najboljših sinov in hčera jugoslovanska narodno osvobodilna borba, zre Osvobodilna fronta: z moralnega vidika najlepše in najvišje pridobitve narodno osvobodilne borbe; izraz usodne in naravne povezanosti jugoslovanskih narodov; osnovno jamstvo tako za svobodo in neodvisnost Jugoslavije kot celote, kakor za svobodo in enakopravnost slehernega naroda posebej; pogoj za obstanek in nadaljnji razvoj naše ljudske demokracije, ki po svojem vsebinskem bistvu mora narode zblíževati in družiti.

4. Varovanje, utrjevanje, po- glabljanje bratstva in enotnosti jugoslovanskih narodov — ene najplemenitejših, najvišjih pridobitev naše narodno osvobodilne borbe — je obvezna za- poved za slehernega državljana.

V.
Sovjetska Zveza in njej na čelu ruski narod sta rešitelji in osvoboditelji slovenskega, sta zaščitniki svobode, neodvisnosti in enakopravnosti slovenskih narodov.

6. Osvobodilna fronta se neopustljivo bori proti slehernemu notranjemu vplivu in pojava med našim narodom, iz katerega lahko v korist in v službi tuje imperializma izvira narodno izdajstvo.

7. Osvobodilna fronta pobornik demokratične domovinske ljubezni, se hkrati z vso doslednostjo bori proti sovražnim in sleherni njegovi obliki kajti sovražni izvira po eni strani iz ostalosti, po drugi strani pa je sredstvo najtežje reakcije in imperializma.

8. Osvobodilna fronta pobornik demokratične domovinske ljubezni, se hkrati z vso doslednostjo bori proti sovražnim in sleherni njegovi obliki kajti sovražni izvira po eni strani iz ostalosti, po drugi strani pa je sredstvo najtežje reakcije in imperializma.

9. Osvobodilna fronta pobornik demokratične domovinske ljubezni, se hkrati z vso doslednostjo bori proti sovražnim in sleherni njegovi obliki kajti sovražni izvira po eni strani iz ostalosti, po drugi strani pa je sredstvo najtežje reakcije in imperializma.

10. Osvobodilna fronta pobornik demokratične domovinske ljubezni, se hkrati z vso doslednostjo bori proti sovražnim in sleherni njegovi obliki kajti sovražni izvira po eni strani iz ostalosti, po

Kjer zmanjkuje dela in kruha

V goriških livarnah, strojarnah in predilnicah se delavci s skrbjo ozirajo v bodočnost

V prijazni nižini ob bregovih Soče se giblje industrijsko življenje Gorice. V tržaški toaletini na desnem bregu Soče in v podjetju »SAPOG« živijo delavci goriškega ljudstva, ki ne poznajo rednega počitka in dostojnega plačila za svoj trud. V livarnah, mehaniziranih delavnicah in tudi v predilnicah so komaj kakoli konca vojne, ki jih je kar najbolj kruto prizadela. Niti prej ni bilo tu razlike med Italijani in Slovenci. Nepotni niso bili nič manjši za ene kot za druge. Kaj naj bi povzročilo razdor med njimi? Maršalsko pomanjkanje vsega, ki je še danes, po dveh mesecih osvoboditve, in ki ga tako grozno občutijo eni kot drugi? Posteni delavci so povsod enaki. Delavci razume delavca kakor borec ljubi borce. »Delavca enotnost je ustvarila pravo enotnost med njimi in so tako stremeli dočakati prve dni maja, dan svobode. Upravičeno so mislili, da bodo lahko svobodno zadihali in da se bodo končno iznebili tudi črne boze, ki je bila ves čas vojne poleg okupatorjev in fašistov njih največja tatavila in sovražnica. Iznebili so se je, pa je za kratak čas. Sedaj jo imajo zopet na glavi, ob vsakem koraku jo srečujejo, je s to različno, da je javna in priznana ter se imenuje »svobodni trg«.

Z orožjem so obranili svoje tovarno

V sami tovarni SAPOG položaj ni tak, kot so ga pričakovali. Res je, da vojna tovarna ni polkodovala. Pogled na nedotaknjeno stavbo razvleči človeka.

Zadnje dni aprila in prve dni maja so jo delavci sami s orožjem obranili pred podivjanimi četami. Hoteli so jo uničiti takrat, ko so bežali des Soče v Furianje pred neznanim prodorom Jugoslovanske armade. Iz vrste prvih najodločnejših moč je vstopila v tovarno 120 obojenih delavcev. Tišajni dni o bodo pomembni. Izgubili so takrat dva delavca, več pa jih je bilo ranjenih. Ubili so dva četnika, sedem pa so jih ujeli živih. Ko so tovarno na ta način obranili, so jo odtatili še od znotraj. Na vrsto so prišli vsi oni, ki so podpirali fašizem in se nikakor niso mogli vživeti v njegov konec. Šušitli in prepevali delavce so izgnili še v prvi polovici maja. Vrata tovarne so se zaprla tudi za italijane, ki so se udeleževali kanoeskih ekspedicij proti prebivalstvu. Med njimi je bil tudi mami Celn Gregor, ki je prepeval ljudstvo v Vrtovici. Zavedno so odstranili iz svoje srede tudi fašistične prostovoljce, ki so bili v španiji, ter one, ki so s svojimi sovražničnimi nameni kovali Italijane proti Slovencom ter Slovence proti Italijanom.

Za one, ki se vračajo

Poleg vseh vprašanj je vprašanje onih, ki se vračajo sedaj iz različnih taborišč in od drugih, posebnih prečev. V vedni so vsi bres vsiljenih gmotnih sredstev, mnogi ne bodo našli več ne doma in ne svojcev, drugi samo upropaščene domove in budo. Možnosti zaposelitve in zaslužka ni nobene. Tukaj milim na Komen, Tomačevce, Mali dol in Rihnerke. Te vasi so bile požgane in ljudje izgnani. Iste so v nekaterih drugih vaseh, kjer so bili ljudje ravno tako izgnani, v kolikor se niso rešili kot borce v Osvobodilni vojski. Take vasi so Kontovel, Prosek, Sv. Križ, Nabrežina, Devin, Bepolaj in blišnje vasi. Zauzele te vasi, ki ga danes ni, je v večini prihajal iz Trsta. Zaradi sile in drugih težav ne bo letos v tih krajih, ki so se v glavnem preživljali od postranskega zaslužka, razen malo vna skoraj nobenega pridela. Zaradi tega grozi ljudstvu, ki je vse svoje najboljše s snove žrtvovalo za zmago nad zločinskimi sovražniki, tako črna zima, kot se ni grozila nikdar. V Nabrežini in okolici se je včasih preživljalo mnogo ljudi s delom v kamnolomu. Sv. Križ se je vedno malo preživljal s ribolovom. Medtem ko kamnolomski obrt popolnoma stoji še od začeta vojne, Križarjeva ni mogla več ribariti, ker jim niso Nemei samo pobrali in uničili skoraj vse ribiške tade; ampak so jim malo pred razpadom tudi razstrelili luko, tako da ni več uporabna in povzročila s tem več milijonsko škodo.

Kulikov premaga smrt v svoji duši

Prav v tem času je laginil nek vojak. Zvečer je sedel v okopu, zjutraj ni bilo več. Nemoi so ga ubili, so mislili nekateri, toda trupla niso našli. Drugi so ugaibali: Ukrali so ga. Mnogo jih je reklo, da je prebežal. Pa sta se Kulikov in Dubjaga pogovarjala: »Poznal sem tega vojaka, je naših krajev je bil. Domov je šel,« in je rekel Dubjaga.

»Doma ga čakajo, da jih bo osvobodili. On bo prišel kot deseter in izjdalec. Toda, če je žalest,« je boječ prišel Dubjaga.

»Ali jim je morda sedaj prišel veselje? Če bi prišel s armado in pregnal Nemce, bi bilo veselje. A pregnal Nemce, je naša največja težota. Mogoče je žene vask večer šepetala otrokom: »Nič, otroci, nič. Prišel bo očka s armado in bo Nemce pregnal. Otroci so sanjali o očetu. In s tim je prišel! Veliko je bilo upanje, toda prišel je in upanje ni več. Očka, kje so naši? Sedaj si pri-

Od Triglava do Jadrana

Vojaške in druge podpore

Precej težave nam dela pomaganje vprejne živine. Pa tudi taj oviri so si znale naše pridne jene in mladine pomagati na ta način, da so pripeljale od doma ročne voljke, na katerih sedaj prevajajo ruševine.

LOKEV PRI DIVICI

Zveza slovenske mladine je imela dne 10. julija občni zbor, na katerem je bil izvoljen nov odbor. V odboru so tovarniki, ki so bile zadnje sodelovanja v OF v ječi, ki so prve zanele v Lokve idejo Osvobodilne fronte. Odbor je tako sestavljen, da smemo upravičeno upati, da bomo v tem pogledu na Krasu v prvi vrsti. Po obnem zboru je bila seja, kjer je tovarništva tajnica obrazložila delovni program za to poslovno leto. Redne piske vaje, nekaj dobrih mitingov, utrjevanje članice v zavesti Osvobodilne fronte, da je treba ljudsko oblast za vsako ceno ohraniti in poglobiti.

Loke pri Divici

Vse zgoraj navedene zastarele podpore ne smejo biti izplačane upravičencem onstran demokracije. V tem pogledu se pridružuje še nadaljnja pojava, ki je morda dovoljenje pristojnega urada vojne uprave.

Pionirji iz Renč

V Renčah je večje število organiziranih pionirčkov, razdeljenih na tri skupine, ki tekmujejo med seboj.

Dne 15. t. m. je priredila druga skupina kulturni miting. Pred zbirateljimi dnevi so se zdeli udiči za to prireditelj in ni bilo dneva, da ne bi imeli vaj. Pri vajah jih je sam nekajkrat obiskala tovarnica od ZSM, drugič so se vse sami naučili. Niso s tem samajali žolih nalog in drugih del, ki jih imajo doma in na polju. Za pouk so si vseli samo dopolnilne ure, ker je ta čas za druga dela preveč. V nedeljo so se udiči celo dopolnili, s pomočjo tovarništva ZSM so si zupaj na prostem napravili lep oder. Popoldne ob 5. uri so nastopili ter podali spored 21 točk. Bile so deklaracije, šaloigre, igrice ter pesmi.

BOVEC

V našem trgu je vsak dan bolj živahno. Ustanovili smo pevsko društvo »Rombo«, ki ima trikrat na teden pevke vaje, katerih se udeležujejo stari in mladi pevec, po številu osmestdes. V kratkem bo ustanovljena čitalnica. Pripravljamo tudi večjo igro pod vodstvom pevke Ivane Mihelice. Monkskon Ivančič Ivan ima tedensko predavanje o zgodovini Jugoslavije in naše OF.

Župančičev večer v tržaškem radiju

Opozarjamo na nocojšnjo oddajo radijske skupine, ki priredi Župančičev večer. Na sporedu so uvodna beseda, recitacije in pevke točke. Oddaja prične ob 20.30.

TRŽAŠKI RADIO

Spored za petek 20.

6.58 otvoritev, 7. glasba za dobro jutro, 7.10 napovedi sporeda, 7.15 poročila v italijanščini, 7.30 poročila v slovenščini, 7.45 jutranji ritmi in pesmi, 8.30 zaključek.

12.28 otvoritev, 12.30 pestra glasba, 12.40 sekretat Cozzani, 13. napoved časa in poročila v italijanščini, 13.15 poročila v slovenščini, 13.30 mali radijski orkester pod svetoj dirigenta Cergolija, 14.10 obvestila svojcem, 14.30 zaključek.

18.28 otvoritev, 19. obvestila svojcem, 19.30 mladinska ura v italijanščini, 20. napoved časa in poročila v italijanščini, 20.15 poročila v slovenščini, 20.30 večer pesnika Župančiča, 21. duet harmonike in violine, 21.30 tržaški trio, 22. predavanje (Mario Verdani), 22.10 Angelo Cecchioli in njegova skupina, 23. zadnje vesti v italijanščini, 23.10 zadnje vesti v slovenščini, 23.30 pesna glasba, 24. zaključek.

Kaj je udarniško delo

Zagreb, 15. Tanjug. — Zagreb, 15. dnevnika objavlja članek pod naslovom »Pravi smisel udarniškega dela«, v katerem pravi napad na nam razumevanju udarniškega dela med drugim sledeče:

Udarniško delo ne pomeni nujno nadurnega dela, nedolgačnega dela, dela od 7. ure zjutraj do 7. ure zvečer itd. Enako ni udarniško delo isto delo, ki vodi do popolnega izdajanja žitne zlate. Udarniško delo pomeni v prvi vrsti — povečati proizvodnjo z boljše organizacijo in boljšimi metodami dela, doseči na tak način zmerom boljše delovne rezultate. Izpolniti to nalogo s pozitivnim delom toda ne samo z izpolnjenimi služnimi ali, pomeni delati udarniško. Udarniško delati pomeni, izkoristiti vsako bolj dovorne delovno organizacijo, pomeni tekmovali pri delu, štediti surovine

Izpred ljubljanskega vojnega sodišča

Beograd, 13. Tanjug. Pred vojnim sodiščem v Ljubljani je bila razprava proti članom Gospodarskega društva in Kreditnega zaveza za trgovino in industrijo v Ljubljani, ki so pod krinko narodnih ustanov stavili svoja velika industrijska podjetja in domači kapital v okupatorjevo službo. Od oboženih jih je bila petorica obsojena na smrt z ustrelitvijo, na izgubo državljanstva in zaplenbo vse imovine. Na smrt z ustrelitvijo so bili obsojeni: Industrijski August Westin, lastnik mnogih tovarn v Celju, na Jamnici, Javorčniku, v Hričniku, Topusku in drugih krajih Evrope, ter njegov pomočnik: dr. ing. Herman Kliner, dr. Pavle Pestotnik, August Tosti in dr. Otmar Pirker. Vsi obsojeni so najkrajnje so delovali za okupatorjem kot člani Gospodarskega društva ter upravne in nadzorovane aveta Kreditnega zaveza. Pod njihovim prevzem je Kreditni zavod prevzel vse posle fašistične stranke in njih ustanov, za okupatorjeve vloge je plačeval štirikrat večje obresti, kakor za domače. Podpisali so 17.857.000 lir bonov, ki so služili izključno za oborožitev fašizma, ter so odstopili 30.704 delnic tovarne v Rušah pri Mariboru za polovico vrednosti. I. G. Farbenindustrija, Raza, tera so odstopili Nemcem 12.000 delnic Kreditnega zaveza in dani ogromni krediti nemški tiskar in tako posredno služili nemški vojski.

Iz Sovjetske Zveze

Moskva, 13. Tass. — Prvi povojni meseci so karakterizirani po novem porastu industrijske produkcije v SZ. Vodilne sovjetske industrije so dovršile polnoletno produkcijo preko načrta. Železna, jeklarstva in strojna industrija so začele novo socialistično tekmovalno na čast zmagi. Njegovi počitniki so bili delavci v dveh največjih železnarnah in jeklararnah v državi, Magnitogorsku in Kuzecku.

Socialistično tekmovalno

Delavci magnitogorskih jeklarn in železnarn so se obvezali, da bodo izpolnili program proizvodnje za leto 1945. preko načrta in povedali proizvodnjo železne rude za 200.000 ton, primerjavljaj s lanskim letom, surovega železa za 150.000 ton, jekla za 250.000 ton in valjane kovine na 150.000 ton. Kuzeckoe jeklarne in železnarne so se prav tako obvezale, da bodo izvršile letni program proizvodnje preko načrta in prelopi 130.000 ton kovine več kot je predvideno v načrtu.

Initiative teh dveh tovarn se prezele druge jeklarne in železnarne. Jeklarne in železnarne v okolici Moskve, Čajkanske in Rostova in v Donckem basenu so se pridružile socialističnemu tekmovalju. V Saratovu je izjavil predsednik Centralnega komiteta sindikatov: »Klarske in železnarske industrije: »Nove obveznosti, ki so jih delavci sprejeli odražajo novo raven, ki jo je industrija dosegla v vojnem času. Naši delavci so se obvezali, da bodo dosegli letni program proizvodnje povprečno 15 dni pred predvidenim dnem, da bodo povedali produktivnost dela za 8% in zmanjšali produktivne stroške za 3%.

Po štirih letih prvi dopusti

Moskva, 13. Tass. — Prvič po štirih letih imajo sovjetski tovarniški delavci in uradni počitnice. V času vojne so same tati, ki so bili potrebni zdravniške negi, prejeli dopuste. Drugi so vztrajno delali dalje, toda vsake leto je bil denar za neizplačane dopuste priložen k njihovim prihrankom. Sedaj pa so moskovske železnarske postaje prav tako kot pred vojno vsake poletje polne dopustnikov, ki zapuščajo mesto. Tisoči ljudstva so bili poslani v domove za odih in sanatorije. To poletje bo odprtih še nad 75% okrajšanih med onih, ki jih je okupator uničil in oplenil. Sovjetska vlada je izdala milijone rubljev za njihovo olajstvo. Sezona se je začela v letovisku »Ljermontovo« blizu Odese, v Slavjanovcu in Donckih kotlini, na bregovih Dnjepra blizu Kijeva, na moraki obali pri Rigi in Baltiku, v zdraviliščih zapadne Ukrajine Truskavcu, Jaremi, Moršanu.

Marja Turk

rojen 21. oktobra 1920 v Hrenovcih 41. Sodelovala je v narodni osvobodilnem gibanju in od leta 1942. Dalje njen brat.

Joško Turk

rojen 18. aprila 1926 v Hrenovcih 41. mladoleten. Bil je učitelj v narodno osvobodilnem pokretu. Padli so za svobodo in boljše bodočnost slovenskega naroda. Njih imenuje trupla počivajo začeno v skupnem grobu v Trstu na pokopališču sv. Ane.

Marja Turk

rojen 21. oktobra 1920 v Hrenovcih 41. Sodelovala je v narodni osvobodilnem gibanju in od leta 1942. Dalje njen brat.

Joško Turk

rojen 18. aprila 1926 v Hrenovcih 41. mladoleten. Bil je učitelj v narodno osvobodilnem pokretu. Padli so za svobodo in boljše bodočnost slovenskega naroda. Njih imenuje trupla počivajo začeno v skupnem grobu v Trstu na pokopališču sv. Ane.

Marja Turk

rojen 21. oktobra 1920 v Hrenovcih 41. Sodelovala je v narodni osvobodilnem gibanju in od leta 1942. Dalje njen brat.

Joško Turk

rojen 18. aprila 1926 v Hrenovcih 41. mladoleten. Bil je učitelj v narodno osvobodilnem pokretu. Padli so za svobodo in boljše bodočnost slovenskega naroda. Njih imenuje trupla počivajo začeno v skupnem grobu v Trstu na pokopališču sv. Ane.

Odgovorni urednik JOŽE KOREN